

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۴۰۷

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۴۰۷، «حفظ» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «حفظ» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «حفظ» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۴۰۷
ریشه	حفظ
تعداد تکرار	۷
تعداد مشتقات	۳
تعداد ریشه مرتبط	۸۹

فهرست مشتقات

۱. حَطَّأً (۳) ۲. حَطَّ (۲) ۳. حَظَّ (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابو (۳)	۱۹. ثنی (۲)	۳۸. سرع (۱)	۵۶. فوق (۱)	۷۴. نبء (۱)
۲. اتی (۱)	۲۰. جعل (۲)	۳۹. سوف (۱)	۵۷. قارون (۱)	۷۵. نسو (۲)
۳. اخذ (۱)	۲۱. حیب (۱)	۴۰. شیء (۲)	۵۸. قرب (۱)	۷۶. نسی (۲)
۴. اخر (۱)	۲۲. حرف (۱)	۴۱. صبر (۱)	۵۹. قسو (۱)	۷۷. نصاری (۱)
۵. اخو (۳)	۲۳. حزن (۱)	۴۲. صفح (۱)	۶۰. قلب (۱)	۷۸. نصف (۲)
۶. ارث (۲)	۲۴. حسن (۱)	۴۳. صنع (۱)	۶۱. قلل (۱)	۷۹. نفع (۱)
۷. الله (۱۰)	۲۵. حکم (۱)	۴۴. ضرر (۱)	۶۲. قول (۳)	۸۰. نقض (۱)
۸. اله (۱۰)	۲۶. حی (۱)	۴۵. ضلل (۱)	۶۳. قوم (۲)	۸۱. هلك (۱)
۹. امم (۲)	۲۷. خرج (۱)	۴۶. طلع (۱)	۶۴. كفر (۱)	۸۲. وثق (۲)
۱۰. انث (۲)	۲۸. خون (۱)	۴۷. عدو (۱)	۶۵. کلل (۳)	۸۳. وحد (۲)
۱۱. انن (۴)	۲۹. دری (۱)	۴۸. عذب (۱)	۶۶. کلم (۱)	۸۴. ورث (۲)
۱۲. ای (۱)	۳۰. دنو (۱)	۴۹. عظم (۳)	۶۷. کون (۱۰)	۸۵. وصی (۳)
۱۳. بعد (۱)	۳۱. دین (۱)	۵۰. عفو (۱)	۶۸. لعن (۱)	۸۶. وضع (۱)
۱۴. بغض (۱)	۳۲. ذکر (۴)	۵۱. علم (۲)	۶۹. لقی (۲)	۸۷. ولد (۵)
۱۵. بنو (۱)	۳۳. رجل (۱)	۵۲. غرو (۱)	۷۰. لیت (۱)	۸۸. وله (۱۰)
۱۶. بین (۲)	۳۴. رود (۲)	۵۳. فتو (۲)	۷۱. لیس (۱)	۸۹. یوم (۱)
۱۷. ترک (۴)	۳۵. زیل (۱)	۵۴. فقی (۲)	۷۲. مثل (۳)	
۱۸. ثلث (۳)	۳۶. زین (۱)	۵۵. فرض (۱)	۷۳. مرء (۱)	
	۳۷. سس (۲)			

فهرست آیات

۱. {آل عمران - ۱۷} وَلَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَن يَصُرُوا اللَّهَ شَيْئاً يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ
۲. {النساء - ۱۱} يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ الحِطَّةِ لِلانثيينِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفَعاً فَرِيضَةٌ مِنَ اللَّهِ إِنْ اللَّهُ كَانَ عَلِيماً حَكِيماً
۳. {النساء - ۱۷} يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمُ فِي الْكَلَالَةِ إِنْ امْرُؤٌ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالاً وَنِسَاءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ الحِطَّةِ لِلانثيينِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَن تَضَلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
۴. {المائدة - ۱۳} قِيمَا نَقُضُهُمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حِطًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَآئِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلاً مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
۵. {المائدة - ۱۴} وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حِطًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ
۶. {القصص - ۷۹} فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حِطَّةٍ عَظِيمٍ
۷. {فصلت - ۳۵} وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا ذُو حِطَّةٍ عَظِيمٍ